5-6-7-8.SINIFLAR (11-15 EYLÜL 2023)	KÜLTÜR VE MEDENİYETİMİZE YÖN VERENLER SEÇMELİ DERSİ HAFTALIK ETKİNLİK VE BİLGİ FÖYÜ

KÜLTÜR: Kültür, BBir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan, geçmişten beri değişerek devam eden, kendine özgü, sanatı, inançları, örf ve adetleri, anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünüş tarzıdır.

A.Tanıma göre aşağıda verilenlerden kültürel ögelerimiz olanlara X atalım.

Hamburger ( )	Türkü ( )
Ramazan Bayramı ( )	Rap ( )
Kore dizileri ( )	Misafirperverlik ( )
Pizza ( )	Waffle ( )
Beyzbol ( )	Beştaş Oyunu ( )
Hacivat ve Karagöz ( )	Papçi oyunu ( )
Mantı ( )	Stand-Up ( )
Bakırcılık ( )	Horon ( )
Gitar ( )	Saz (.)

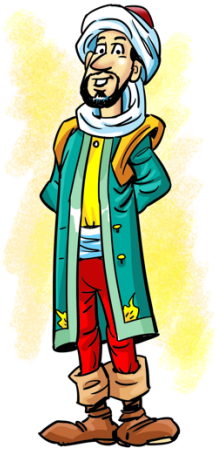
ÖĞRENİYORUZ!

MEDENİYET NEDİR?	Medeniyet sözlükte, ***"bir millet ve toplumun maddî, mânevî varlığına âit üstün niteliklerden, değerlerden, fikir ve sanat hayâtındaki çalışmalardan, ilim, teknik, sanâyi, ticâret vb. sâhalardaki nîmetlerden yararlanarak ulaştığı bolluk, rahatlık ve güvenlik içindeki hayat tarzı, yaşama biçimi, medenîlik, uygarlık"*** anlamlarına gelir. Arapça'da "şehir" anlamına gelen ve "müdûn" köküne dayanan medîne isminden Osmanlı Türkçesi'nde türetilen "medeniyyet" kelimesi türetilmiştir.

B.Verilen kültürel değerimizin ilgili alanı X atarak sınıflandıralım.

Kültürel Ögemiz	***Mimari***	***Yemekler***	***El sanatları***	***Müzik***	***Kıyafet***	***Edebiyat***
Ahşap konaklar						
Yemen Türküsü						
Dede Korkut Hikâyeleri						
Çarık						
Kadayıf						
Telkari						

C. Kültür ve medeniyetimize yön veren Türk-İslam bilgilerini tanıyoruz. Verilen bilgileri okuyarak soruları cevaplayalım.

Harezmi (ö: 863): Günümüzde de kullandığımız Hint rakamlarını İslam dünyasına tanıttı. Sıfır'ı ("0") bilime kazandırdı, böylece günümüzde kullandığımız onlu sayı sistemi ortaya çıktı. Aynı zamanda cebir onun bilim alanına kazandırdığı bir başka katkıdır. Cebir ile ilgili kitabı tercüme edilerek XVII. yüzyıla kadar Avrupa üniversitelerinde okutulmuştur.	***Ali Kuşçu (ö: 1474):*** Uluğ Bey'in öğrencilerinden Ali Kuşçu Fatih Döneminde elçi olarak İstanbul'a geldi. Fatih'in, İstanbul'da kalmasını ve medresede ders vermesini istemesiyle bu şehre yerleşen Ali Kuşçu, gök cisimlerinin dünyaya uzaklığını hesapladı, Ay'ın haritasını çıkardı. Bu çalışması nedeniyle NASA tarafından Ay'da bir bölgeye ismi verildi. Farklı alanlarda 140'ın üzerinde eser bıraktı.
Hangi alanda çalışmalar yapmıştır? **Çalışmalarından ön plana çıkan kişilik özellikleri nelerdir?** **Çalışmalarının günümüz bilimsel bilgi birikimine nasıl etkisi olmuştur?**	**Hangi alanda çalışmalar yapmıştır?** **Çalışmalarından ön plana çıkan kişilik özellikleri nelerdir?** **Çalışmalarının günümüz bilimsel bilgi birikimine nasıl etkisi olmuştur?**

Metin Özdamarlar

D.Görseli inceleyerek soruları cevaplayalım.

Yunus Emre, kültür ve medeniyetimize nasıl bir katkı yapmış olabilir? Açıklayalım.

Yunus Emre'nin okuduğunuz şiirlerinde ön plana çıkan değerler neler olabilir?

Yunus Emre ile sohbet etme imkânınız olsaydı ona ne söylemek isterdiniz?

Yunus Emre'nin günümüzde bile tanınması, şiirlerinin okunması neyi gösterir?

Yunus Emre'nin şiirlerinin günümüzde bile anlaşılması neyi kanıtlar?

KÜLTÜRÜMÜZE VE MEDENİYETİMİZE YÖN VERENLERİ TANIYORUZ.
TIBBIN ÜSTADİ: İBNİ SİNANIN DÜNYA BİLİMİNE KATKILARI

⇒ Pastör'den ve mikroskobun icadından bin yıl önce bazı hastalıkların bulaşmasında gözle görülmeyen bazı küçük yaratıkların etkili olduğunu ifade ederek mikropları keşfetmiştir. Eserlerinde *"cinnü'lma"* adını verdiği mikroplardan sık sık bahsetmiştir.

⇒ Elinde modern cihazlar ve laboratuvarlar olmadan kanın gıda taşıyan bir sıvı olduğunu tespit etti. Küçük ve büyük kan dolaşımından bahsetti. Kalbin kapacıklar sistemlerini açıkladı. Böylece tıpta devrim yaptı.

⇒ Doktorların iç organları elle muayenesi olarak bilinen *palpasyon* ilk kez İbni Sina tarafından uygulanmıştır. Bu yöntemle karın bölgesindeki olağan dışı şişlikleri tespit ederek hastalıkları teşhis etmiştir. Bugün de palpasyon, doktorlar tarafından en yaygın kullanılan yöntemlerden biridir.

⇒ Hastanın nabzına bakılarak genel sağlık durumu hakkında bilgi edinilmesi uygulaması İbni Sina'nın eseridir.

⇒ İbni Sina, her hastalığın farklı nedenleri olduğunu bu yüzden genel bir tedavi uygulanamayacağını, her hastaya farklı ve özel bir tedavi gerektiğini söyledi.

⇒ Günümüzde diyetisyenlerin söylediği cümleleri İbni Sina bin yıl önce şöyle yazmıştır: *"Yediğin zaman az ye. Yedikten sonra da beş saat başka bir şey yeme. Midenin üçte birini havaya, üçte birini suya, üçte birini de yemeğe ayır."*

⇒ Ameliyatlarda *anestezi* yöntemini önermesi oldukça dikkat çekicidir.

⇒ Kızamık gibi bulaşıcı hastalıklardan *ilk kez* bahsetmiştir.

⇒ Kan alınacak vücudun değişik yerlerindeki 43 damarı detaylı çizimlerle açıklamıştır.

⇒ Menenjit hastalığını ilk kez tanımlamıştır.

⇒ Sağlıklı kalmanın en önemli yollarının spor/egzersiz yapma, dengeli beslenme, yeterli ve düzenli uyku olduğunu günümüzden bin yıl önce ifade etmiştir.

⇒ Diyabet (şeker) hastalığını tanımlamıştır.

⇒ Çocuk hastalıklarını açıklamıştır. Bazı uzmanlara göre İbni Sina pediatrinin (çocuk hastalıkları) kurucusudur.

⇒ Kitabında iskelet ve iç organların resimlerini çizerek insan anatomisi üzerine özgün açıklamalar yapmıştır.

⇒ Farmakolojik (İlaçlar) kitaplar yazmıştır. Her hastalığın tedavisinde hep aynı ilaçları kullanmak yerine hastalıklara göre kullanılacak ilaçları sınıflandırmıştır.

⇒ Akıl hastalıklarının telkin, su ve müzikle tedavisini önererek bazı uzmanlara göre modern psikiyatrinin kurucusu olmuştur.

(Metin ÖZDAMARLAR, Eğlenceli Tarih: *Hekimlerin Sultanı İbni Sina* ***eserinden derlenmiştir.)***

Metin Özdamarlar